

Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: V-sak
Møtesaksnr: V-sak 17-24
Møtenr: 3/2024
Møtedato: 14. mai 2024
Notatdato: 8. mai 2024
Arkivsaksnr:
Saksansvarlig: Gudleik Grimstad
Saksbehandler: Emil Hulleberg Østvang

Virksomhetsoverdragelse av UiOs barnehage

Sakens bakgrunn

Universitetet i Oslo (UiO) har i dag en barnehage som del av sin virksomhet.

Med virkning fra 1. januar 2023 er det vedtatt en ny bestemmelse i barnehageloven § 7 a som sier at «[H]ver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt». Private barnehager er i denne sammenheng alle barnehager som ikke er kommunale. UiOs barnehage er i denne sammenheng privat selv om den er statlig eid.

Lovendringen medfører at barnehagen må skilles ut som et eget rettssubjekt.

Det har blitt vurdert om barnehagen skal overføres til en ekstern driver, herunder Oslo kommune, Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) eller en privat aktør. Oslo kommune og SiO har sagt til nei til å ta over barnehagen. Det er spesielt viktig at UiO har et slikt tilbud til utenlandske ansatte som bosetter seg i Norge for å jobbe ved UiO i en begrenset periode.

Universitetsdirektøren anbefaler på denne bakgrunn at UiO oppretter et aksjeselskap som barnehagevirksomheten overføres til.

Det vurderes på denne bakgrunn som mest hensiktsmessig å opprette et aksjeselskap som har til formål å drive barnehage og at aksjeselskapet opprettes som et datterselskap til UiOs heleide aksjeselskap UniRand AS med UniRand AS som eier av samtlige aksjer. Og at UiOs barnehagevirksomhet overføres til det nye selskapet. Overføringen vil innebære en virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljølovens forstand.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Det etableres et aksjeselskap som har til formål å drive barnehage. Selskapet etableres som et datterselskap under UniRand AS og UniRand AS står som eier av samtlige aksjer i selskapet.
2. UiOs barnehagevirksomhet overdras til det nye aksjeselskapet.
3. Universitetsstyret gir universitetsdirektøren fullmakt sammen med styreleder i UniRand AS til å slutføre de nødvendige prosesser i forbindelse med overføring av barnehagedriften til aksjeselskapet eid av UniRand AS.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Gudleik Grimstad
organisasjons- og personaldirektør

Vedlegg

- Fremleggsnotat

Fremleggsnotat

Møtesaksnr: V-sak 17-24
Møtedato: 14.05.2024
Notatdato: 08.05.2024
Arkivsaksnr:

Fra: Universitetsdirektøren
Til: Universitetsstyret

Saksbehandler: Emil
Hulleberg Østvang

Virksomhetsoverdragelse av UiOs barnehage

1. Innledning

Universitetet i Oslo (UiO) har i dag en barnehage som del av sin virksomhet. Universitetets barnehage er registrert som en underenhet med organisasjonsnummer 975 314 960 ved UiO. Barnehagen har 18 ansatte og 63 heldagsplasser for barn i alderen 0-6 år. Samtlige plasser er forbeholdt barn av UiOs ansatte.

Med virkning fra 1. januar 2023 er det vedtatt en ny bestemmelse i barnehageloven § 7 a som sier at «[H]ver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt». Private barnehager er i denne sammenheng alle barnehager som ikke er kommunale. UiOs barnehage er i denne sammenheng privat selv om den er statlig eid.

Lovendringen medfører at barnehagevirksomheten må skilles ut som et eget rettssubjekt

Det har blitt vurdert om barnehagen skal overføres til en eksisterende enhet, herunder Oslo kommune eller en privat aktør. Oslo kommune og SiO har sagt til nei til å ta over barnehagen, mens en overføring til en privat aktør formelt sett kunne vært mulig, og det har også vært kontakt med en privat aktør som heller ikke var ineterssert i å overta vår ordning. Det er spesielt viktig at UiO har et slikt tilbud til utenlandske ansatte som bosetter seg i Norge for å jobbe ved UiO i en begrenset periode.

Universitetsdirektøren anbefaler på denne bakgrunn at det opprettes et selvstendig rettssubjekt som barnehagevirksomheten overføres til. I den forbindelse har universitetsdirektøren vurdert følgende spørsmål:

1. Hvilken organisasjonsform den nye enheten skal ha.
2. Hvilke aktiva som skal overføres til den nye enheten, nærmere bestemt om den nye enheten skal eie bygget barnehagen drives i.
3. Hvilke arbeidsrettslige konsekvenser en overføring av barnehagen vil ha, herunder de ansattes rettigheter ved en virksomhetsoverdragelse.

2. Valg av organisasjonsform

Utskillelse av UiOs barnehage til et selvstendig rettssubjekt forutsetter at det velges en organisasjonsform. Barnehager kan i prinsippet organiseres som aksjeselskap, ansvarlig selskap, stiftelser, samvirkeforetak eller forening.

For barnehager er aksjeselskap den vanligste organisasjonsformen. Eier av aksjeselskap er ikke ansvarlig for mer enn den aksjekapitalen som er innbetalt og aksjene kan enkelt selges dersom eierskap til selskapet ikke

lenger er ønskelig. Det begrensede ansvaret, fleksibiliteten og omsetteligheten av aksjer gjør at aksjeselskap klart er å foretrekke. Selskapsformen er videre godt regulert gjennom aksjeloven, noe som gir klare rammer.

Det har som utgangspunkt ingen skatte- eller avgiftsrettslig betydning om man velger aksjeselskap eller en annen organisasjonsform. I alle tilfeller vil den nye virksomheten bli skattepliktig. Det kan søkes om skattefritak, men det er under alle de alternative organisasjonsformene usikkert om en slik søknad vil innvilges.

Aksjeselskap anses på denne bakgrunn som den mest hensiktsmessige organisasjonsformen. Universitetsdirektøren anbefaler at barnehagen organiseres som et aksjeselskap.

Aksjeselskaper kan eies av én eller flere personer eller virksomheter og er en egen juridisk person. Eierforholdet i selskapet bestemmes av aksjer. Aksjeloven krever per i dag at aksjeselskap må ha en aksjekapital på minimum 30 000 norske kroner.

Universitetsdirektøren anbefaler at barnehagen organiseres som et datterselskap under UniRand AS og at UniRand AS står som eier av 100 % av aksjene. UniRand AS er et statlig aksjeselskap heleid av UiO som har til formål å drive virksomhet som ligger i UiOs randzone. Med randzone menes her virksomhet som faller innenfor universitetets formål, men som ikke hører inn under kjernevirksomheten til universitetet.

Fullmakt til å forvalte eierinteressene i UniRand AS og datterselskapene er delegert til UiO i brev fra fagdepartementet av 23. desember 2002 og 2. april 2003. Med UniRand AS som eier av aksjene beholder UiO retten til å forvalte eierinteressene i barnehagen etter at aksjeselskapet opprettes og virksomheten overføres.

3. Barnehagens bygning og tomt

UiO har i dag en festeavtale med Norges forskningsråd om feste av barnehagetomten. UiO eier bygningene som barnehagen drives i. Et spørsmål som har blitt vurdert i den forbindelse, er hva som skal gjøres med bygningen og festeavtalen når barnehagen overføres til det nye aksjeselskapet.

Universitetsdirektøren anser utleie av bygningen som den mest hensiktsmessige løsningen. Ved utleie av bygningen fortsetter UiO som fester av grunn og eier av bygg. En naturlig forståelse av festekontrakten tilsier at det ikke er krav om samtykke fra bortfester til utleie av bygningen så lenge utleie skjer i tråd med formålet (barnehage).

4. Arbeidsrettslige konsekvenser

Når barnehagen overføres til det nye selskapet, vil dette innebære en «virksomhetsoverdragelse» i arbeidsmiljølovens forstand. De ansattes rettigheter reguleres da av arbeidsmiljøloven kapittel 16.

De ansatte i barnehagen vil ha rett til å følge med over til det nye selskapet og tar som utgangspunkt med seg sine rettigheter og plikter – f.eks. lønn og arbeidstid – som følger av arbeidsforholdet ved UiO. Unntak gjelder imidlertid for rettigheter knyttet til pensjon og ikke-individuelle rettigheter som følger av tariffavtale. Det nye selskapet vil etablere en ny pensjonsordning før overføring skjer og inngå en egen tariffavtale som anses passende for virksomheten.

AFP omfattes av pensjonsunntaket og er ikke en rettighet de ansatte tar med seg over til det nye barnehageselskapet. I stedet vil det etableres en pensjonsordning som gir de ansatte rett på privat AFP.

Privat AFP er en kvalifikasjonsordning som forutsetter at man har jobbet 7 av de siste 9 årene frem til man fyller 62 år. Barnehagen har per i dag fire ansatte som vil være over 55 år på tidspunktet overføring av barnehagen skjer. For å kompensere for tap som følge av bortfall av AFP-rettigheter, vil det med disse fire ansatte inngås en individuell avtale om driftspensjon.

Ved en virksomhetsoverdragelse skal tidligere og ny arbeidsgiver «så tidlig som mulig» gi informasjon om og drøfte virksomhetsoverdragelsen med de ansattes tillitsvalgte, jf. arbeidsmiljøloven § 16-5. Også de ansatte skal så tidlig som mulig gis informasjon.

Universitetsdirektøren har holdt de tillitsvalgte og ansatte løpende informert, og det har blitt avholdt flere allmøter med de ansatte i barnehagen. Det vil avholdes informasjonsmøter med tillitsvalgte og de ansatte i tiden fremover. Forhold som er underlagt drøftingsplikt vil tas opp med tillitsvalgte i IDF-møter.

For ordens skyld nevnes det at selve beslutningen om å skille ut barnehagen til et nytt selskap ikke er underlagt drøftingsplikt fordi dette er en politisk beslutning som fattes i medhold av lov, jf. tilpasningsavtalen § 5 nr.1. Derimot kan det kreves drøftelser om hvordan beslutningen skal gjennomføres, herunder eierskap til det nye barnehageselskapet, selskapsform og hvilke rettigheter de ansatte skal ha.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Gudleik Grimstad
organisasjons- og personaldirektør